

Το είδα στο διαδίκτυο και δεν το πίστευα! Έλα όμως που επιβεβαιώθηκε την επομένη. Αντιγράψω από την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (της 3^{ης} Οκτωβρίου): «Στις αρχές Μαΐου είδα ότι ο Αλέξης λύγιζε, κάτω από την πίεση... Το δεύτερο κρίσιμο σημείο απογοήτευσης ήταν η περίοδος αμέσως μετά το δημοψήφισμα... Ορισμένα μέλη του Υπουργικού μας Συμβουλίου πίστευαν ότι το δημοψήφισμα θα μπορούσε να προσφέρει λύση φυγής. Ήλπιζαν ότι θα αποτύχουμε. Κάποιοι απογοητεύθηκαν από τη νίκη του ΟΧΙ. Την νύχτα του δημοψηφίσματος μπήκα στο γραφείο του πρωθυπουργού και τον είδα να έχει καταρρεύσει, να έχει βυθισθεί στην κατάθλιψη, ενώ εγώ ένοιωθα ενθουσιασμό...». Τα είπε ο Γιάνης Βαρουφάκης σε συνέντευξή του στην οικονομική ιστοσελίδα Boursorama και στην εκπομπή του Νταβίντ Ζακό .

Όλα τα παράξενα εδώ συμβαίνουν στη χώρα μας. Αντί να προκαλέσει μεγάλο ενδιαφέρον μια τόσα σημαίνουσα αποκάλυψη, τη μεθεπομένη είχε λησμονηθεί. Λέω τόσα σημαίνουσα, διότι θα μπορούσε να αποτελέσει αφετηρία πολλών σκέψεων για το πλαίσιο, μέσα στο οποίο κινήθηκε η “για πρώτη φορά Αριστερή” μας κυβέρνηση (Δυστυχώς ακολούθησε και μία δεύτερη). Σε μια τέτοια στιγμή πολλών και μεγάλων ερωτημάτων, επειδή η Σφίγγα και το μαντείο των Δελφών έχουν πάψει να λειτουργούν, ζήτησα από τον φιλοσοφημένο παλιό μου φίλο Νίκανδρο Γ. να συναντηθούμε να συζητήσουμε το θέμα για το οποίο είχα κάνει υπαινιγμούς σε παλαιότερα κείμενά μου που του είχα στείλει. Η απάντησή του: Περίμενε μερικές μέρες κάτι γράψω για να βάλω σε κάποια τάξη τις σκέψεις μου. Αν καταλήξω κάπου, θα σου το στείλω. Πράγματι εχτές έλαβα το κείμενο που παραθέτω εν συνεχεία. Του έχει βάλει τον τίτλο – με κάποια διάθεση ειρωνείας, υποψιάζομαι – ΠΑΡΑΤΡΑΓΟΥΔΑ.

«Όσα γράφω δεν έχουν την αξίωση αντικειμενικής αλήθειας. Αφήνουν πολλά κενά. Αποτελούν όμως μιάν εξιστόρηση, πίσω από την οποία καλύπτεται δραματική δράση με ήρωες και αντι-ήρωες με πάθη και ιδεοληψίες. Η αποκάλυψη του Βαρουφάκη είχε ως επακόλουθο, για εμέ, την ενδυνάμωση μιας σκέψης, που στριφογύριζε στο μυαλό μου με απασχολούσε. Ο Τσίπρας στην πιο κρίσιμη στιγμή των διαπραγματεύσεων επραγματοποίησε μια μεγαλειώδη U-turn κακόχη την είπαν κωλοτούμπα. (Εσύ την είχες χαρακτηρίσει καλοτούμπα για τα αναμενόμενα καλά αποτελέσματά της). Γιατί, όμως; Πώς εξηγείται; Γιατί τη συγκεκριμένη στιγμή;

»Υστερα από διακόσια σχεδόν χρόνια περιπετειώδους διαδρομής, η Ελλάς περιέπεσε σε κρίση υπαρξιακής εντάσεως. Υστερα από δύο τραγικά ανεπιτυχείς προσπάθειες των ηγητόρων της (Γ.Α.Π. και Σαμαρά), εξέλεξαν οι πολίτες της, για να τους βγάλει από την κρίση, ως πρωθυπουργό τον Αλέξη Τσίπρα. Η κυβέρνησή του απαρτίζεται από ηλικιωμένους απαρτάσις, άσχετους με το αντικείμενο των υπουργείων, που ανέλαβαν, και με γνωστή νέο-παλαιοκομμουνιστική (μπολσεβικική, δηλ., με δερματοστιξία) τοποθέτηση. Αυτά είναι τα γεγονότα.

»Ακολουθεί η εξιστόρηση των μετέπειτα εξελίξεων, όπως εντάχθηκαν μέσα στο μυαλό μου: Ο ΣΥΡΙΖΑ είναι κόμμα κομμουνιστικών δοξασιών με έντονη την αίσθηση των αναθυμιάσεων της ΕΑΜικής και εμφυλιοπολεμικής (1943-1949) τραγωδίας. Στο γραφείο του Υπουργού Σπίρτζη υπερμέγεθες πορτραίτο του Άρη Βελουχιώτη. Μόλις εξελέγη βουλευτής ο Λαπαβίτσας εγιόρτασε το γεγονός τραγουδώντας δακρύβρεκτα τον ύμνο του ΕΑΜ.

»Έχω την υπόνοια, βάσιμη πιστεύω, πως ο κυβερνητικός σχεδιασμός του ΣΥΡΙΖΑ περιελάμβανε δύο σκέλη: ένα θεμελιώδες και ένα περιστασιακό. Το δεύτερο συνίστατο στην αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσεως. Επίμονη, λοιπόν, άσκηση

εκβιασμού των δανειστών επί ενός ασαφούς προγράμματος· ως το τέλος. “Πιστεύαμε πως αν απειλούσαμε με έξοδο, οι Ευρωπαίοι θα τρόμαζαν” το είπε ο αντιπρόεδρος της κυβερνήσεως Γιάννης (με δύο νι) Δραγασάκης. Έτσι, θα εκάλυπταν θριαμβευτικά το επείγον οικονομικό πρόβλημα, ώστε να μπορέσουν να αφιερώσουν τις προσπάθειές τους στη βασική επιδίωξη.

»Η σύνθεση της κυβερνήσεως ήταν προαποφασισμένη. Μόλις ο πρωθυπουργός ορκίστηκε, μέσα σε ώρες υπέβαλε στον πρόεδρο της Δημοκρατίας τον κατάλογο των υπουργο-υφυπουργοποιήσιμων. Βαρουφάκης, για να χειριστεί με τα άριστα αγγλικά του και την αλαζονεία του τη διαπραγμάτευση με την τρόικα. Λαφαζάνης, ο πιο εχθρικός κατά των αποκρατικοποιήσεων, στο αρμόδιο για τις ήδη συμφωνημένες ιδιωτικοποιήσεις υπουργείο. Δρίτσας, πολέμιος της ιδιωτικοποιήσεως του ΟΛΠ., αρμόδιος για τον χειρισμό της ιδιωτικοποιήσεως των λιμανιών. Ούτε ήταν τυχαία η τοποθέτηση της Ζωής Κωνσταντοπούλου στην προεδρία της Βουλής. Η σύνθεση της κυβερνήσεως δεν άφηνε αμφιβολία, ότι πάνω από όλα θα υπηρετούσε τις επιδιώξεις του πρώτου σκέλους του κυβερνητικού σχεδιασμού· του επαναστατικού· του σχεδίου καθεστωτικών αλλαγών· την αλλοίωση του καθεστώτος προς μια μορφή Βενεζουέλας· ή Κούβας. Μεγάλος θαυμαστής ο Τσίπρας τόσο του Κάστρο (“Αν ο Όμηρος...ήταν Κουβανός, η Οδύσσεια θα είχε πρωταγωνιστή τον Κάστρο”, Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 20¹⁵ Φεβρουαρίου 2008), όσο και του Τσάβες (ταξίδι στο Καρακάς και υμνολόγιο στην κηδεία του). Ίσως ως πρώτο στάδιο. Ίσως ως τελική επιδίωξη. Παρατηρεί ο καθηγητής Νίκος Μαραντζίδης στην ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ: “Σε πολιτικό επίπεδο, ο ΣΥΡΙΖΑ δεν ήθελε μεταρρυθμίσεις. Ήθελε τη ρήξη. [...] Ο ΣΥΡΙΖΑ έχει μπει ανεπιστρεπτί στα μονοπάτια της κυνικής άσκησης της εξουσίας. [...] Πρόκειται αναμφισβήτητα για μια ελαφριά εκδοχή Βενεζουέλας” (11 Οκτ.).

»Τα προηγηθέντα: Από τα πρώτα πολιτικά μέτρα της πρώτης αριστερής κυβερνήσεώς μας, προετοιμασία καταργήσεως του ν. 4009/2011 (νόμος Διαμαντοπούλου), περί ανώτατης παιδείας. Επιδίωξη ο πλήρης κρατικός (ίσον κομματικός) έλεγχος της παιδείας, προς διαπαιδαγώγηση του homo sovieticus. Γράφει ο Απόστολος Λακάσας στην ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ της 10¹⁵ Φεβρουαρίου 2015: “Οξεία επίθεση στον νόμο πλαίσιο για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, που ψηφίστηκε το 2011 επί υπουργίας Άννας Διαμαντοπούλου με 255 ψήφους από τη Βουλή, εξαπέλυσε χθές –μιλώντας στο πλαίσιο των προγραμματικών δηλώσεων της κυβερνήσεως – ο Αριστείδης Μπαλτάς, υποστηρίζοντας πως ‘κατεδάφισε ό,τι είχε πετύχει το Πανεπιστήμιο από το 1982 και μετά’ ”.

»Στον τομέα των διαπραγματεύσεων με τους δανειστές. Περίεργα πράγματα: Όταν ο Τσίπρας ή ο Βαρουφάκης επρόκειτο να συναντήσουν κάποιον εκπρόσωπό τους, κυρίως πολύ υψηλού επιπέδου, εφρόντιζαν την προτεραιία να τον εκνευρίσουν κακολογώντας, επικρίνοντας ή βρίζοντας τον. Πολύ χαρακτηριστικό το άρθρο του Τσίπρα στην LE MONDE της 31¹⁵ Μαΐου, εν όψει μεταβάσεώς του στο Παρίσι. (βλ. επιστολή μου στην ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ της 4¹⁵ Ιουνίου 2015). Κατά την επιστροφή τους από την Εσπερία εδήλωναν πως οι διαπραγματεύσεις πάνε καλά ή, όπου νά ‘ναι, η συμφωνία υπογράφεται. Την ίδια ώρα ο Λαφαζάνης εξαπέλυε μύδρους, βεβαιώνοντας πως το αντιμνημονιακό πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ. θα εφαρμοστεί κατά γράμμα. Καμμία διάψευση/αντίδραση από την κυβερνητική ηγεσία. Έτσι το ακροατήριο (φιλοευρωπαϊκό και αντιμνημονιακό), όλοι θα έπρεπε να αισθάνονται ικανοποιημένοι.

»Οι διαπραγματεύσεις παρατείνονταν. Παρά την χωρίς προηγούμενο κάλυψη τους διεθνώς και το ενδιαφέρον των μέσων επικοινωνίας, χαρακτηρίζονται ως opaque (θολές, αδιαφανείς) από τον καθηγητή στο Πανεπιστήμιο Yale Στάθη Ν. Καλύβα· σε 15σέλιδο άρθρο του (14 Σεπτεμβρίου) στην ιστοσελίδα της εγνωσμένης εγκυρότητας διμηνιαίας αμερικανικής επιθεωρήσεως Foreign Affairs. “Το βράδυ της

27^{ης} Ιουνίου, ο Τσίπρας επέστρεψε στην Αθήνα από συνάντηση στις Βρυξέλλες με μία τεράστια έκπληξη στις αποσκευές του: Ανήγγειλε δημοψήφισμα, που θα ελάμβανε χώρα στις 5 Ιουλίου · σε λίγο περισσότερο από μια εβδομάδα....Κανένας δεν εγνώριζε με βεβαιότητα τις προθέσεις του Τσίπρα....Κάποιοι υποστήριξαν ότι τόσο ο Τσίπρας, όσο και ο Βαρουφάκης αποφάσισαν το δημοψήφισμα για να χάσουν – που σημαίνει ότι ήλπιζαν πως οι Έλληνες θα ψηφίσουν ΝΑΙ στις προτάσεις των πιστωτών. Έτσι, δεν θα είχαν να φέρουν το ηθικό και πολιτικό κόστος της αναστροφής (U-turn)” (Καλύβας, ένθα ανωτ.).

»Δύο περιστατικά. Το πρώτο: Πρώτη φορά τα τελευταία χρόνια το σοβαρό αμερικανικό περιοδικό New Yorker (τεύχος Αυγούστου 2015) αφιέρωσε ένα 24σέλιδο άρθρο-προφίλ για Έλληνα πολίτη. Ο τίτλος “Ο ΕΛΛΗΝΑΣ ΠΟΛΕΜΙΣΤΗΣ/ Πώς ένας ριζοσπάστης υπουργός Οικονομικών τα έβαλε με την Ευρώπη -και απέτυχε”. Ο Βαρουφάκης βέβαια. Το έγραψε ο συντάκτης του περιοδικού Ian Parker, αφού επί πολλές ημέρες παρακολουθούσε τον ήρωα της ιστορίας σαν σκιά του. Μεταφράζω: “Ο Galbraith είπε στον Βαρουφάκη ότι το ένστικτό του ήταν λανθασμένο σχετικά με το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος. Το ΟΧΙ θα υπερισχύσει παρά το κλείσιμο των τραπεζών”. Ίσως’ είπε ο Βαρουφάκης”. (Ο James Galbraith Αμερικανός οικονομολόγος· στενός φίλος του Γιάνη. Αντλεί φήμη ως γιός του John Kenneth Galbraith (1908-2006), διάσημου οικονομολόγου, συγγραφέα της πολυσυζητημένης μελέτης The Affluent Society (1958), περί των οικονομικών ανισοτήτων της αμερικανικής κοινωνίας). Αλήθεια· πώς εξηγείται η πρόβλεψη Βαρουφάκη ότι θα εκέρδιζε το ΝΑΙ; Το είχε πει στον πρωθυπουργό του; Αυτός πώς του το εσχολίασε;

»Το δεύτερο περιστατικό, η δήλωση Βαρουφάκη, η οποία αναφέρεται στην αρχή· και υπήρξε η αφορμή για όλες αυτές τις σκέψεις. Συμπληρωμένη μάλιστα με νεώτερη συνέντευξή του στο τεύχος 8^{ης} Οκτωβρίου του εβδομαδιαίου γαλλικού περιοδικού L’ Obs: “Σε αυτήν, ο πρώην υπουργός λέει ότι το αποτέλεσμα υπέρ του ΟΧΙ δεν ήταν αυτό που ήλπιζε ο Αλέξης Τσίπρας. ‘Μου είπε: Είναι ώρα να παραδοθούμε. Του απάντησα· όχι εγώ. Μιλήσαμε φιλικά, γεμάτοι θλίψη, αλλά με πολλή αγάπη. Πίστευε ότι η Ελλάδα θα καταστρεφόταν, αν συνεχίζαμε. Δεν συμφώνησα μαζί του και έφυγα’.” (Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 8 Οκτ.).

»Αυτά προκύπτουν ως γεγονότα από την παρακολούθηση των μέσων επικοινωνίας . Ασφαλώς συγκεχυμένα! Αντιφατικά; -Μάλλον. Ασυνάρτητα; -Ναι· εκ πρώτης όψεως, τουλάχιστον. Ποια συμπεράσματα μπορεί κανείς να εξαγάγει; Θα έλεγα ότι η αριστερή κυβέρνησή μας έπαιξε το παιχνίδι της σε έναν χώρο, του οποίου είχε πλήρη άγνοια. Έτσι ο Τσίπρας, χωρίς να το καλοκαταλάβει, εβρέθηκε μέσα σε ένα πηγάδι, από το οποίο η ανέλκυση ήταν δύσκολη επιχείρηση. Το πηγάδι ήταν η επιπολαιότητα, με την οποία αντιμετώπισαν το οικονομικό πρόβλημα της χώρας. Βασίστηκαν στον εκβιασμό· λύση, επίστευαν, εύκολη. Θα τους έλυνε τα χέρια να προχωρήσουν στην πραγματοποίηση της καθεστωτικής επιχειρήσεως. Προσπάθησαν να κρατήσουν την κοινή γνώμη σε ηρεμία· με παραπλάνηση (Τσίπρας, Βαρουφάκης, Δραγασάκης , καθησυχαστικοί για τους ευρωπαϊστές. Λαφαζάνης, Κωνσταντοπούλου, Κατρούγκαλος απευθύνονταν προς τους ακραίους· σχέδιο Β´, Grexit). Και έπιασε: για αρκετούς μήνες. Ποιο είναι το κρίσιμο γεγονός που τα ανέτρεψε όλα;

»Η μόνη σίγουρη διαπίστωση είναι πως αυτή η αναστροφή επέφερε την αναβολή ή ματαίωση του σχεδίου της καθεστωτικής μεταβολής. Ο Τσίπρας μπροστά στο αδιέξοδο, του οποίου αγνοούμε τα ακριβή συστατικά, όταν ανέκτησε τη νηφαλιότητά του, όταν ανασύρθηκε από το πηγάδι με τη βοήθεια της τρόικας, επέλεξε την ‘κυνική άσκηση της εξουσία’ την προσωπική του πολιτική επιβίωση. Απαρνήθηκε το βασικό σχέδιο, την κύρια επιδίωξη του ΣΥΡΙΖΑ και των συνιστωσών του. Παρέμειναν πιστοί ο Λαφαζάνης και η αριστερή πλατφόρμα του. Α! και η Ζωή

Κωνσταντοπούλου (η οποία, πρέπει να σημειωθεί, είχε πετύχει στον δικό της ρόλο να γελοιοποιήσει την Βουλή, ώστε να πάψει να αποτελεί σημαντικό συστατικό και στήριγμα της Δημοκρατίας). Η Ρήξη άλλης, βέβαια, μορφής από την προσχεδιασμένη.

»Προς έξοδο από το διαφαινόμενο αδιέξοδο, ο Τσίπρας και η κυβέρνησή του παραιτήθηκαν. Στεντορίως σχολιάζει ο Αρκάς σε ένα σκίτσο του με υψωμένον τον δείκτη του δεξιού χεριού: “ΑΝ ΚΑΝΕΙΣ ΕΝΑ ΛΑΘΟΣ, /ΚΑΤΗΓΟΡΗΣΕ ΚΑΠΟΙΟΝ ΑΛΛΟΝ./ ΑΝ ΚΑΝΕΙΣ ΠΟΛΛΑ ΛΑΘΗ,/ ΚΑΤΗΓΟΡΗΣΕ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ./ ΑΝ ΤΑ ΚΑΝΕΙΣ ΕΝΤΕΛΩΣ ΣΚΑΤΑ,/ ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΕ ΕΚΛΟΓΕΣ”. (Μου λένε πως το σκίτσο σαρώνει στα social media). Οι εκλογές έγιναν στις 20 Σεπτεμβρίου. Τις εκέρδισε. Τον επανέφεραν στην εξουσία. Η κυβέρνηση μια από τα ίδια. Αλλά, με ένα πρόσθετο στοιχείο ανησυχίας: “Σύμφωνα με πληροφορίες, μετά από εισήγηση του Αλέξη Τσίπρα, εγκρίθηκε η συμμετοχή στην Πολιτική Γραμματεία [π.γ.του ΣΥΡΙΖΑ] των κυβερνητικών στελεχών Γιάννη Δραγασάκη, Ευκλείδη Τσακαλώτου και Αριστείδη Μπαλτά....Το πολιτικό σκεπτικό για τη συμμετοχή κυβερνητικών στελεχών στο [κομματικό] όργανο σχετίζεται με την καλύτερη διασύνδεση του κόμματος με την κυβέρνηση και την περαιτέρω αναβάθμιση της λειτουργίας της π.γ.” (ΣΚΑΪ, 11 Οκτωβρίου). Προκαλεί ανησυχίες αυτός ο εναγκαλισμός κυβέρνησης-κόμματος. Διότι το κράτος στην αγκαλιά του κόμματος είναι το θεμελιώδες χαρακτηριστικό των κομμουνιστικών και φασιστικών καθεστώτων. Κατάληξη. Ο Αλέξης το προσωπικό του στοίχημα, ανυπολόγιστου κοινωνικού κόστους, το εκέρδισε. Και τώρα τι γίνεται;».

Αυτό κατά λέξη είναι το εκτενές σημείωμα που μου έστειλε ο φίλος Νίκανδρος (Με την τηλεφωνική διευκρίνιση ότι άργησε, γιατί κάθε μέρα έβγαιναν στη δημοσιότητα όλο και νέα στοιχεία). Ενδιαφέρον ασφαλώς. Αλλά πού καταλήγει; Σε αναπάντητα ερωτήματα. Με τα οποία παλεύουμε όλοι οι Έλληνες πολίτες. (Πλην των ΑΝΕΛ-λήνων – αυτοί γνωρίζουν). --Και τώρα τι γίνεται; Τι κάνουμε;

12 Οκτωβρίου 2015